

Välkommen till världen – eller till Jesus Kristus?

MED ANLEDNING AV UNDERBARABARN-MÄSSAN 12–14 oktober på Stockholmsmässan i Älvsjö, annonserade Stockholms stift i olika massmedia och inbjöd till samtal om livet, tron och dopet i sin monter. Annonsen hade rubriken »Välkommen till världen» på en bild av en liten flicka som betraktar sig själv i vattenspegeln i en dopfont, och i bildens högra hörn står länken till stiftets webbsajt om dopet, www.dopet.info. Flickan är väl 6–7 år gammal, så orden är inte menade som ett välkommen till en nyfödd, utan ska nog spegla hennes reflektion över sig själv och sitt dop – hennes »välkommen till världen». Och den reflektionen inbjuds alltså läsaren själv att göra.

Det är en sympatisk bild och inbjudan, men väcker ändå andra och mer kritiska funderingar. Idén att dopet är ett välkommen till världen reflekterar en del svensk dopteologi, som på senare år kommit till uttryck både i doktorsavhandlingar och på kyrkliga hemsidor. Där presenteras nämligen dopet som ett skapelsens sakrament, ett sätt att bekräfta att den döpta lilla människan är född och välkommen till världen. Men är det sant?

Varför det måste bekräftas att en människa är född till världen, när det redan är ett obestridligt faktum att hon är det, är svårt att begripa. Och nog betyder mammas och pappas kärleksfulla omhändertagande dag in och dag ut mer för att bekräfta ett barn och få det att känna sig välkommen i världen, än en mysteriös vattenrit i en ekande kyrka, ackompanjerad av hundratals fotoblixtar avlossade av släkt och vänner.

Till saken hör att den enklaste genomläsning av vad som faktiskt sägs i Svenska kyrkans dopritual visar att dopet inte alls är någon bekräftelse av att vara född, eller något släktens glada välkomnande av barnet, utan en »ny födelse» efter den biologiska. Den nya födelsen behövs, står det, för att rädda oss från det onda och den sker genom att vi på några minuter imiterar Jesu eget dop i vatten och ande, och så – hävdar kyrkan – förenar den lilla döpta människans liv med Jesu liv. Den som döps blir kristen, en Kristi lärjunge med en outtömlig fond av syndernas förlåtelse och Guds Andes närvaro, och kommer till slut att dela Jesu uppståndelse till evigt liv hos Gud – allt klart utsagt också i det senaste biskopsbrevet om dopet.

Varför säger inte kyrkans informationsansvariga det då, när de försöker nå allmänheten med information om vad dopet innebär? Varför en sådan skillnad mellan det man säger utåt och det man säger inne i sin egen gudstjänst, i sakramentet självt? Tolkningen av dopet som en allmän välkomnande (»Välkommen till världen») tycks vara gjord av utanförstående, som när de vill förstå och förklara vad dopet är, inte fokuserar på det som händer med barnet, utan på dem som ser på. Sedan gör man förmodanden om vad deltagarna känner och tänker och lägger det till grund för att skapa en teologi och praxis om dopet, som ibland ges det fina namnet »mottagarorienterad». Detta teologiserande är ytligt och orealistiskt på flera sätt. För det första är det en trivialisering av det dopbarnets föräldrar och omgivande faktiskt tänker och tror om dopet. Nej, de flesta av dem har inte ett välartikulerat, intellektuellt utarbetat språk för andliga ting och erfarenheter, det vet vi genom många religionssociologiska undersökningar av svenskar. Men det handlingens språk som utgörs av deltagandet i riten

uttrycker ändå en oartikulerad men starkt känd tacksamhet till Skaparen och en diffus men seriös vilja att välsigna barnet och ställa det under den goda maktens beskydd. För många dopbarnsföräldrar är dopet därför en existentiellt betydelsefull handling av mycket större djup än att delta i barnens skolavslutning eller, långt senare, deras studentexamen.

Att stanna på ytan och mena att det föräldrarna och dopskaran vill helt enkelt är att fira barnets ankomst till familjen och världen är att underkänna människors djupare bevekelsegrunder för att ta sina barn till dopet. Och därefter tar nyteologerna ett steg till i trivialisering och menar att dopet inget annat *är* än ett välkommandets och bekräftandets sakrament, ett s.k. »skapelsens sakrament» utan någon relation till det Jesus sa och gjorde. Teologerna i fråga vet att dopet enligt kyrkans tro är något mer och annorlunda än detta, men tror sig göra något fint när de befordrar denna, som de menar, vanliga människors förståelse av dopet till att bli kyrkans egen dopteologi.

Men dopet är primärt Guds handling – inget vi människor har funnit på för att uttrycka det ena eller andra. Det är Herren Jesus som bestämmer dess innebörd. Om vi inte tror det om dopet, då ska vi inte döpa alls! Det är självklart att kyrkan döper därför att hon tror på Gud, och att hennes präster utför handlingen i lydnad för Kristi befallning. Och då måste man helt enkelt finna dopets innebörd och *raison d'être* i själva dophandlingen, från Jesu dop och de 3 000 första Kristusdopen ända fram till oss, och i dopriten, med sina textläsningar ur Bibeln, tydningsord och böner.

Så visst ska kyrkan inbjuda till samtal om tron, livet och dopet, men framför allt i ord och handling säga: Välkommen till livet i dopet – Livet med Jesus Kristus!